

de zon hebben gestaard.⁷¹

Hoe waar dit moge zijn, toch mogen wij het niet bij een dergelijke zelfbewuste reactie laten. Hooghartigheid dreigt. Het moet mogelijk zijn fouten te corrigeren. Wie dwaalt kan worden terechtgewezen.

Zou het voor Du Toit geen verbijsterende ontnuchtering zijn geweest dat in hetzelfde jaar toen hij promoveerde, een deskundig artikel over het methodisme verscheen in de *Realencyklopädie für protestantische Theologie und Kirche*, waarin de geleerde auteur F. Loofs betoogde dat er geen wezenlijke dogmatische verschilpunten zijn tussen het methodisme en het, universeel-missionair gerichte, gereformeerde protestantisme? Overtuigend werd aangetoond dat Wesley geen ketter was, maar juist een herontdekker van grote lijnen uit de eeuwenoude traditie der oecumene. Heeft Totius later zijn ongelijk erkend? Zijn Psalmberijming uit 1937 ontving allerwegen waardering om haar zuiverheid en vroomheid. Met zo'n liederenbundel was hij weer bij het krachtenveld van het methodisme.

Juist op het terrein van het lied had het methodisme veel te bieden. Voorgegaan door Isaac Watts hebben de Wesleys hun Evangelie liever gebracht via hymns dan met redeneringen. 'Poetry is the handmaid of Piety' meende John Wesley, die tijdens zijn leven liederen van Paul Gerhardt, Gerhard Tersteegen en Nic. von Zinzendorf bewerkte. Charles vervaardigde meer dan 6500 gezangen, die de oude waarheid op melodieuze wijze bezongen, met een accent op vreugde en vertrouwen. Vertaalde liederen van hem zijn opgenomen in *Eenige gezangen van het Engelsch zendelinggenootschap tot uitbreiding van het Evangelie, in het Nederduitsch gevolgd* (verschenen in 1799, met vele herdrukken), in de *Hersteld Evangelisch-Lutherse bundel* uit 1857 en in de liedboeken van H.J. Koenen en R.J. Bennink Janssonius. Opmerkelijk is wel dat hun aantal klein is en in de negentiende-eeuwse hervormde bundels zelfs geen enkel lied van Charles Wesley werd opgenomen. Hij heeft moeten wachten tot de twintigste eeuw. De oogst bleef mondjesmaat. Dat is niet te verbazen als men weet dat in het boek dat een kerkhistorische inleiding op het *Liedboek voor de Kerken* bedoelde te zijn, Charles werd geïntroduceerd met de woorden: 'Meer dan 6000 liederen heeft hij op zijn naam staan, waarvan de meeste als waardeloos gerijmel zonder meer terzijde geschoven kunnen worden'.⁷² Een bladzijde verder meldt de schrijver, die verzuimde zich goed op de hoogte te stellen, dat John Wesley in 1780 een aantal methodistische liederen bundelde en uitgaf: 'Wesley beperkte

71. Met instemming geciteerd door A. de Graaf, *Het Réveil en de strijd tegen de onzedelijkheid*, Zutphen, [z.j.], tweede druk, 6.

72. C.P. van Andel, *Tussen de regels*, 's-Gravenhage, [z.j.], (tweede ongewijzigde druk 1982), 134.